

Sprawozdanie z zebrania Lubelskiego Oddziału PTL w dniu 23 października 2010 r.

W pierwszej części zebrania pani przewodnicząca Ewa Opieka dokonała podsumowania działalności oddziału w ciągu ostatnich dwóch kadencji obecnego zarządu. W tym czasie odbyło się 30 spotkań poświęconych różnorodnej tematyce. Pani Ewa zwróciła uwagę na zmiany w formule spotkań wprowadzone przez dotychczasowy zarząd oraz niewątpliwe osiągnięcia:

- Urozmaicono formę spotkań- oprócz wykładów pojawiły się warsztaty;
- Zaproszeni prelegenci, to nie tylko pracownicy Zakładu Logopedii, ale też specjaliści innych dziedzin: ortodonci, pedagodzy specjaliści, chirurg stomatologiczny, manager firmy MED-EL, przedstawiciele firmy Harpo, generalny dystrybutor aparatu Defsut oraz praktycy prezentujący swoje autorskie programy;
- Zapraszono prelegentów nie tylko z Lublina, ale również z Warszawy, Nowego Tomyśla, Poznania, Zamościa, Łukowa;
- Spotkania odbywały się nie tylko w stałej siedzibie, ale także w instytucjach (np.; szkoły dla dzieci niesłyszących, upośledzonych umysłowo, Przedszkole Językowe „Bursztynek”, Instytut Fizyki UMCS)
- Nawiązano współpracę z metodykiem- mgr Eugenią Karpińską oraz Kołem Naukowym Logopedów;
- Zwiększono liczbę rocznych spotkań;
- Oddział lubelski jako pierwszy odpowiedział na apel moderatora strony internetowej PTL, p. Karola Pawłasa i od początku istnienia strony internetowej PTL na bieżąco zamieszczał na niej zaproszenia na zebrania, sprawozdania ze spotkań, fotorelacje oraz aktualne informacje;
- Wprowadzono wydawanie zaświadczeń z uczestnictwa w spotkaniach;
- Charakter spotkań z oficjalnego stał się bardziej kameralny. Uczestnicy chętnie zadają pytania prowadzącym, wymieniają poglądy, dzielą się doświadczeniem;

Następnie odbyły się wybory nowego Zarządu LO PTL, który ukonstytuował się w składzie:

Pani Ewa Opieka – przewodnicząca

Pani Justyna Wolak – zastępca przewodniczącej

Pani Katarzyna Jędrusiak – sekretarz

Po wyborach pani przewodnicząca podziękowała za współpracę pani Małgorzacie Balińskiej – poprzedniej wiceprzewodniczącej, która ze względów osobistych zrezygnowała z kandydowania do zarządu w tym roku.

Drugim punktem spotkania było wystąpienie pani metodyk Eugenii Karpińskiej, która zaprezentowała swój autorski program logoterapeutyczny: „Wspomaganie dziecka w procesie rozwoju mowy”.

Program dotyczy pracy z dziećmi ze znacznym opóźnieniem rozwoju mowy.

Na wstępie pani E. Karpińska przedstawiła teoretyczne założenia programu. Obszernie omówiła definicje opóźnienia rozwoju mowy wg różnych autorów (m.in. G. Jastrzębowska, O. Pelc, Surowaniec i inni). Przedstawiła też diagnozę różnicową opóźnienia rozwoju mowy a jej zaburzeń w przypadku autyzmu, oligofazji, afazji, głuchoty, dyszartrii, mutyzmu.

Jako istotny problem występujący w diagnozie mowy podkreśliła potrzebę ustalenia, w jaki sposób dziecko porozumiewa się z rodzicami i czy rozumie słowa ,czy reaguje jedynie na sytuacje.

Kolejny punkt wystąpienia dotyczył metod badawczych wykorzystywanych w diagnozie mowy. Istotne znaczenie ma tutaj **obserwacja dziecka w trakcie zabawy**. Pozwala ona na ocenę poziomu

ciekawości poznawczej, koncentracji uwagi, ogólnej sprawności ruchowej, celowości, precyzji ruchów, mimiki twarzy, ruchów mimowolnych, sposobów kontaktowania się z matką itp.

Ważne jest, czy w trakcie zabawy pojawiają się produkcje werbalne, onomatopeje.

Pani metodyk zwraca też uwagę na to, czy w zabawie dziecko naśladuje dźwięki produkowane przez logopedę (klaskanie, stukanie itp.) i czy potrafi powtórzyć sekwencję dźwięków.

Do opisu stanu mowy pani Eugenia Karpińska proponuje każdemu logopedzie opracowanie własnej skali zgodnej z fazami rozwoju mowy dziecka. Dla przykładu omówiła stworzoną przez siebie skalę, jako propozycję dla zebranych.

Skala Oceny Rozwoju Mowy pani Karpińskiej obejmuje następujące działy:

1. Ocena mowy biernej: reakcja dziecka na dźwięki, słowa, proste polecenia, rozumienie i właściwa identyfikacja desygnatu ze słowem, czynności; koncentracja uwagi na mowie (stopień skupienia dziecka na słuchaniu opowiadania, audycji słownej z płyty)
2. Mowa czynna: stwierdzenie, na jakim etapie rozwoju mowy czynnej znajduje się dziecko (odwołanie do etapów rozwoju mowy wg Kaczmarka). Istotne jest ustalenie na wstępie, czy występuje naśladowanie dźwięków (onomatopeje), sylab, czy dziecko zadaje pytania o przedmioty, czynności.
3. Wywiad z rodzicami: obejmuje on standardowe pytania dotyczące ciąży, porodu, sposobu karmienia, przebytych chorób, początków mowy (pierwsze słowa, zdania) itp. Istotną sprawą jest ustalenie, w jakim stanie emocjonalnym była matka dziecka przed jego narodzinami, jaka jest sytuacja komunikacyjna w rodzinie, czy były okresy nagłego zamilknięcia dziecka (regres mowy).
4. Badania dodatkowe: psychologiczne, audiologiczne, psychiatryczne, neurologiczne, neuropsychologiczne. W razie potrzeby pani metodyk zaleca konsultację z poradniami specjalistycznymi np. dla dzieci autystycznych, niedosłyszących, a także ze specjalistami z Zakładu Logopedii UMCS.

Po przeprowadzeniu dokładnej analizy wyników należy sformułować szczegółową diagnozę zgodnie z terminologią logopedyczną. Natomiast rodzice w rozmowie z logopedą powinni otrzymać dokładny opis stanu mowy ich dziecka w przystępnej dla siebie formie. Przed przystąpieniem do terapii logopeda zawiera kontrakt z rodzicami, który ma zapewnić realizację zaleceń i pełną współpracę rodziny w przebiegu procesu terapeutycznego.

Kolejnym punktem spotkania było obszernie omówienie **etapów terapii** proponowanych przez panią metodyk:

- 1) Psychoedukacja rodziców: omówienie stanu mowy dziecka, etapów terapii, zapoznanie z metodami i pomocami dydaktycznymi
- 2) Modyfikacja zachowań: określenie pożądanych i niepożądanych zachowań dziecka, ustalenie systemu kar i nagród i zmiana poszczególnych zachowań poprzez umiejętne ich stosowanie (odniesienie do teorii behawioralnych pracy z dzieckiem upośledzonym umysłowo)
- 3) Ćwiczenia wprowadzające:
 - oddechowe
 - fono-oddechowe
 - oddechowo- słuchowo- artykulacyjne itp.
- 4) Ćwiczenia ogólnorozwojowe
- 5) Ustalenie obszarów artykulacyjno-językowych
 - obszar „ja”

- obszar „rodzina”
- „zabawki”
- „pokarmy”
- „czynności”

Pozostałe obszary artykulacyjno-językowe tworzymy zgodnie z zainteresowaniami dziecka.

Na zakończenie prelegentka zaprezentowała przykładowe zajęcia z dziećmi.

Wystąpienie było bardzo interesujące. Treści teoretyczne były gęsto przeplatane praktycznymi przykładami, propozycjami pomocy dydaktycznych, pozycji z literatury fachowej. Każdy z uczestników spotkania wyniósł z niego wiele praktycznych wskazówek do pracy z małym dzieckiem z opóźnieniem rozwoju mowy.

Na zakończenie pani metodyk oraz pani przewodnicząca zaproponowały tematy i terminy kolejnych spotkań. Informacje pojawią się na naszej stronie internetowej.

Protokołowała:
Małgorzata Balińska